

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА
індивідуальні завдання та методичні вказівки
до вивчення дисципліни
“УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ”
призначені для студентів, які заочно навчаються за програмами підготовки
магістрів, за спеціальністю: 8.073 - Менеджмент

Дніпро НМетАУ
2016

УДК 330

Робоча програма, індивідуальні завдання та методичні вказівки до вивчення дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю» (призначені для студентів, які заочно навчаються за програмою підготовки магістрів за спеціальністю 8.073 «Менеджмент» / Укл.: В.В. Білоцерківець. – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 32 с.

Укладач:

В.В. Білоцерківець, д.е.н., проф.

Затверджено на засіданні кафедри
політичної економії

Протокол №2 від 6 вересня 2016 р.

Відповідальний за випуск В.М. Тарасевич, д.е.н., проф.

Рецензент: К.Ф. Ковальчук, д.е.н., проф. (НМетАУ)

Зміст

1.Робоча програма з дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю»	4
2.Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю»	14
3.Тематика контрольних робіт з дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю»	22
4.Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю»	24
5.Плани практичних занять з дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю»	26
6. Приклади тестових завдань з дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю»	

1. Робоча програма навчальної дисципліни

Управління міжнародною конкурентоспроможністю

Спеціальність: 8.073 Менеджмент (МН01)

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього	Чверті	
		1	2
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	90	30	60
Аудиторні заняття, з них:	40	16	24
Лекції	24	8	16
Лабораторні роботи	0	0	0
Практичні заняття	16	8	8
Семінарські заняття	0	0	0
Самостійна робота, у тому числі при:	50	14	36
підготовці до аудиторних занять	20	8	12
підготовці до модульного контролю	9	3	6
виконанні курсових проектів (робіт)	0	0	0
виконанні індивідуальних завдань	0	0	0
опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	21	3	18
Заходи семестрового контролю			екзамен

Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Управління міжнародною конкурентоспроможністю" є варіативною і входить до циклу дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки.

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів розуміння умов, факторів та механізмів досягнення високих конкурентних позицій суб'єктів міжнародних економічних відносин на світовому ринку, набуття вмінь прийняття ефективних управлінських рішень.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- природу, закономірності та фактори розвитку конкуренції на локальному і глобальному рівнях;
- форми та механізми конкурентної взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин;
- принципи та механізми управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств;

- характер, форми, моделі та конкурентні переваги кластерів у світовій економіці;
- регіональні та локальні виміри міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів глобальної економіки;
- національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн;
- механізми та інструментарій регулювання конкурентних відносин на національному та наднаціональному рівнях;
- глобальні пріоритети забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів міжнародних економічних відносин;
- конкурентні механізми формування та розвитку глобальної конкурентоспроможності суб'єктів міжнародних економічних відносин;
- перспективи та напрями забезпечення високого конкурентного статусу України у глобальному економічному просторі.

вміти:

- аналізувати і прогнозувати характер та глибину конкурентної взаємодії суб'єктів глобальної економіки;
- аналізувати та оцінювати міжнародну конкурентоспроможність підприємств;
- аналізувати та оцінювати умови розвитку міжнародної економічної діяльності в секторально-галузевому і регіонально-країновому розрізі;
- застосовувати сучасну техніку консалтингу для виявлення ключових проблем забезпечення міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів міжнародного бізнесу та обґрунтування способів їх розв'язання;
- розробляти стратегії міжнародної конкурентоспроможності регіонів і країн в умовах глобалізації;
- аналізувати і застосовувати інструменти і механізми конкурентної політики на різних фазах конкурентної взаємодії суб'єктів міжнародного бізнесу;
- аналізувати і прогнозувати характер і глибину глобалізації економічного розвитку.

Критерії успішності – отримання позитивних оцінок на практичних заняттях, при виконанні тестових завдань та екзаменаційної роботи.

Засоби діагностики успішності навчання – комплекти завдань для тестових та екзаменаційних робіт.

Зв'язок з іншими дисциплінами – дисципліні передуює вивчення дисциплін: «Основи економічної теорії», «Філософія», «Основи менеджменту», «Міжнародні економічні відносини», «Національна економіка», «Державне та регіональне управління», «Основи зовнішньоекономічної діяльності», «Маркетинг».

Набуті знання і вміння використовуються під час написання звітів з комплексної та переддипломної практики та під час дипломування і роботи над дипломним проектом магістра.

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття) та обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Захід модульного контролю
1	Міжнародна конкуренція та конкурентоспроможність		
	<u>Лекції</u>		Контрольна робота (тестування)
	1. Конкуренція і міжнародна конкурентоспроможність	2	
	2. Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств	2	
	3. Кластери у системі формування міжнародної конкурентоспроможності підприємств	4	
	<u>Практичні роботи</u>		
	1. Конкуренція і міжнародна конкурентоспроможність.	2	
	2. Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств.	2	
	3. Кластери у системі формування міжнародної конкурентоспроможності підприємств.	4	
	<u>Самостійна робота</u>		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Конкуренція і міжнародна конкурентоспроможність.	3	
	Підготовка до аудиторних занять	8	
	Підготовка до модульного контролю	3	
Усього: 30			
2	Управління міжнародною конкурентоспроможністю: середовище, мікро- та макроекономічні основи, національні особливості		
	<u>Лекції</u>		Екзамен

1. Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю.	4		
2. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах транзитивних економік.	2		
3. Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в контексті інтеграції.	2		
<u>Практичні роботи</u>			
1. Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю.	2		
2. Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в контексті інтеграції.	2		
<u>Самостійна робота</u>			
<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>			
1. Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в контексті інтеграції.	9		
Підготовка до аудиторних занять	6		
Підготовка та складання екзамену	3		
Усього:	30		

3	Сучасні глобальні та цивілізаційні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю.		
	<u>Лекції</u>		Екзамен
	1. Сучасні конкурентні політики країн та їх координація. 2 2. Глобальна конкурентоспроможність. 4 3. Цивілізаційні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю. 2 <u>Практичні роботи</u> 1. Глобальна конкурентоспроможність. 2 2. Цивілізаційні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю. 2 <u>Самостійна робота</u> <i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i> 1. Сучасні конкурентні політики країн та їх координація. 3 2. Цивілізаційні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю. 6 Підготовка до аудиторних занять 6 Підготовка та складання екзамену 3 Усього: 30		

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Конкуренція і міжнародна конкурентоспроможність Економічна сутність конкуренції та її роль у ринковій економіці. Міжнародна конкуренція.. Види конкурентних середовищ та фактори впливу на конкуренцію. Поняття конкурентоспроможності. Міжнародна конкуренція і конкурентоспроможність. Конкурентоспроможність	2

	підприємства, товару. Міжнародний ринок та ринкові ніші. Підприємство і конкурентоспроможність галузі та національної економіки.	
2	Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств Типологія стратегій міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Еволюція підходів до формування міжнародних стратегій підприємства. Стратегія збільшення обсягів виробництва. Принципи формування стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Види стратегій міжнародної конкурентоспроможності. Стратегічні можливості діяльності фірми на світовому ринку. Конкурентні стратегії у сфері масового виробництва.	2
3	Кластери у системі формування міжнародної конкурентоспроможності підприємств Теорія і моделі формування та конкурентоспроможності кластерів. Теорії А. Маршала та М. Вебера. Моделі Перру та Дарвента. Стратегії регіонального розвитку та формування індустріальних кластерів. «Теорія ромба» М. Портера і формування конкурентних переваг. Кластерні стратегії створення конкурентних переваг. Принципи класифікації кластерів. Кластеротворення: передумови, механізми, стратегії. Типові стратегії фірми за М. Портером.	4
4	Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю. Регулювання конкуренції. Роль уряду в досягненні конкурентоспроможності країни. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах. Американська (ліберальна) модель регулювання. Німецька модель господарювання. Англійська (Європейська кейнсіанська) модель ринкової економіки. Японська модель регулювання ринкових відносин. Моделі ринку провідних країн, що розвиваються.	4
5	Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах транзитивних економік. Особливості управління міжнародною конкурентоспроможністю в перехідних економіках. Проблема побудови консенсусу навколо стратегії розвитку перехідних економік. Завдання стратегії зростання та передумови посилення міжнародної конкурентоспроможності України.	2
6	Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в контексті інтеграції. Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в контексті розвитку економіки Європейського союзу.	2

	Стратегічні пріоритети Північноамериканської зони вільної торгівлі та національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності. Моделі і стратегії розвитку країн Південно-східної Азії. АСЕАН.	
7	Сучасні конкурентні політики країн та їх координація. Еволюція інституцій регулювання міжнародних економічних відносин. Міжнародне регулювання руху товарів, послуг і продуктів інтелектуальної власності. Роль світової організації торгівлі. Регулювання міжнародних фінансових відносин. Роль міжнародного валютного фонду. Роль міжнародного банку реконструкції і розвитку. Роль Світового банку.	2
8	Глобальна конкурентоспроможність. Суть, причини і тенденції глобалізації. Особливості конкуренції у глобальних галузях. Джерела конкурентної переваги і перешкоди для глобальної конкуренції. Глобальні стратегії підприємств. Порівняння глобальної та багатонаціональної стратегії підприємства. Проблеми підвищення міжнародної конкурентоспроможності слаборозвинених економік в умовах глобалізації. Економічні моделі і стратегії для країн, що розвиваються. Стратегія сталого розвитку та імовірні межі її використання.	4
9	Цивілізаційні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю. Проблеми управління міжнародною конкурентоспроможністю в світлі цивілізаційних викликів. Постіндустріальне і постекономічне суспільства: дилема чи тотожність. Управління міжнародною конкурентоспроможністю та економічні аспекти зіткнення і взаємодії цивілізацій.	2

Практичні заняття

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин)
1	Конкуренція і міжнародна конкурентоспроможність. 1. Економічна сутність конкуренції та її роль у ринковій економіці. 2. Міжнародна конкуренція. 3. Міжнародний ринок та ринкові ніші.	2
2	Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств. 1. Еволюція підходів до формування міжнародних стратегій підприємства. 2. Види стратегій міжнародної конкурентоспроможності.	2
3	Кластери у системі формування міжнародної	4

	конкурентоспроможності підприємств. 1. Теорія і моделі формування та конкурентоспроможності кластерів. 2. Кластерні стратегії створення конкурентних переваг. 3. Типові стратегії фірми за М. Портером.	
4	Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю. 1. Роль уряду в досягненні конкурентоспроможності країни. 2. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах.	2
5	Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в контексті інтеграції. 1. Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн Європейського союзу. 2. Пріоритети НАФТА та національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності. 3. Моделі і стратегії розвитку країн Південно-східної Азії.	2
6	Глобальна конкурентоспроможність. 1. Суть, причини, тенденції глобалізації та особливості конкуренції у глобальних галузях. 2. Глобальні стратегії підприємств. 3. Економічні моделі і стратегії для країн, що розвиваються.	2
7	Цивілізаційні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю. 1. Управління міжнародною конкурентоспроможністю та цивілізаційні виклики. 2. Управління міжнародною конкурентоспроможністю та постіндустріальне і постеконімічне суспільства. 3. Цивілізаційні комунікаційні процеси та підвищення міжнародної конкурентоспроможності.	2

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях

№№ з/п	Назва теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Конкуренція і міжнародна конкурентоспроможність. Конкурентна динаміка та її категорії. Конкурентний процес. Конкурентна зміна. Конкурентний розвиток.	3
2	Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в контексті інтеграції. Особливості національних стратегій міжнародної конкурентоспроможності та перспективи розвитку Азійсько-Тихоокеанського регіону.	9
3	Сучасні конкурентні політики країн та їх координація.	3

	Проблема реформування міжнародних економічних організацій.	
4	Цивілізаційні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю. Цивілізаційні комунікаційні процеси та підвищення міжнародної конкурентоспроможності: Схід - Захід, Північ - Південь.	6

Рекомендована література

Основна література

1. Антонюк П.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації. - К.: КНЕУ, 2004.
2. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку/ За ред. акад. НАН УКраїни В.М. Гесця.: К.: Ін-т екон. прогнозув. ; Фенікс, 2003.
3. Міжнародна економіка: підручн. / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедева та ін.; за ред. А.О. Задоя, В.М. Тарасевича. - К.: Центр учбової літератури, 2012.
4. Міжнародні стратегії економічного розвитку / А.О.Задоя, В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня та ін. / За заг. ред. А.О.Задоя. - К.: Знання, 2007.
5. Пахомов Ю.Н. Цивилизационные модели современности и их исторические корни / Пахомов Ю.Н., С.Б. Крымский, Ю.В. Павленко и др. / под ред. Ю.Н. Пахомова. – К.: Наукова думка, 2002.
6. Портер М. Международная конкуренция. - М.: Международные отношения, 1993.
7. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: Навч. посіб. / За ред. Сіваченка І.Ю., Козака Ю.Г., Логвінової Н.С. – К.: ЦУЛ, 2010.

Допоміжна література

1. Ансофф И. Стратегическое управление. – М.: Экономика, 1989.
2. Вирсема Х. Менеджмент в подразделениях фирмы (предпринимательство и координация децентрализованной компании). – М.: 1996.

3. Друкер П. Ф. Энциклопедия менеджмента. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2004.

4. Мизинкина Э.И., Паничкина Г.Г. Управление конкурентоспособностью. - М.: Омега-Л, 2009.

5. Піддубний І.С. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Навч. посіб. -Х.: ІНЖЕК, 2004.

6. Портер М. Стратегія конкуренції: пер. з англ. - К., 1998

7. Соколенко С. Производственные системы глобализации: Сети. Альянсы. Партнерства. Кластеры: Укр. контекст. - К.: Логос, 2002.

Укладачі:

В.В. Білоцерківець

Завідувач кафедри політичної економії:

В.М.Тарасевич

Програму затверджено на засіданні НМК за напрямом 8.073 -

"Управління та адміністрування"

протокол № _____ від \"_____\" _____ року

Голова НМК за напрямом:

С.Б.Довбня

Узгоджено:

Начальник навчального відділу:

В.В.Туріщев

2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольних робіт з дисципліни

“ Управління міжнародною конкурентоспроможністю ”

Загальні вимоги до виконання контрольної роботи з дисципліни
“ Управління міжнародною конкурентоспроможністю ”

1. Мета і завдання контрольної роботи

Контрольна робота з «Управління міжнародною конкурентоспроможністю» є невід’ємною складовою частиною усього навчального процесу і являє собою важливу форму самостійної роботи студентів по вивченню дисципліни.

Виконання контрольної роботи направлене, з одного боку, на більш глибоке вивчення економічних проблем, з іншого боку, на вироблення у студентів елементарних навичок наукового дослідження, економічного мислення.

Контрольна робота відображає рівень теоретичних знань студента, отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Порядок виконання контрольної роботи наступний:

1. Вибір теми, складання і затвердження плану.
2. Вивчення наукової літератури, статистичного матеріалу.
3. Написання контрольної роботи.
4. Оформлення контрольної роботи.
5. Захист.

2. Вибір теми, складання і затвердження плану

Написання контрольної роботи починається з вибору теми. Тематика контрольних робіт розробляється викладачем, який читає лекційний курс, і надається студентам. Відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки студента групи відбувається закріплення за ним варіанту контрольної роботи.

Визначившись з варіантом контрольної роботи, студент приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати перелік літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.), наданий викладачем у ході читання лекцій, а також тематичний каталог навчально-методичного кабінету кафедри політичної економіки НМетАУ (ауд. 201, з 13.00 до 16.30).

У процесі вивчення основної і додаткової літератури студент складає план контрольної роботи, який складається з вступу, трьох-чотирьох вузлових питань, висновку, списку літератури, що використовується.

План узгоджується з керівником, після чого студент приступає до написання тексту контрольної роботи.

3. Написання тексту контрольної роботи

Обсяг контрольної роботи в рукописному варіанті повинен складати в середньому 15-20 сторінок.

Робота починається з вступу, обсяг якого не повинен перевищувати 1-2 сторінки. У вступі розкривається актуальність вибраної теми, міра її теоретичної розробки, вказуються основні дискусійні питання, формулюється мета написання роботи і дається пояснення загальної логіки викладу матеріалу.

Далі викладається основна частина, в якій розкривається зміст теми.

Виклад кожного розділу доцільно починати з постановки питання, із з'ясування змісту економічних явищ, що аналізуються і реальних процесів. Потім треба перейти до характеристики властивих даним процесам меж і особливостей, показати різноманіття форм вияву і відобразити їх розвиток. Кожне положення роботи не повинно бути просто декларовано. Його потрібно підкріпити аргументованими роз'ясненнями і науково обґрунтованими доказами.

При написанні контрольної роботи обов'язково потрібно враховувати специфіку даної дисципліни. У економічний аналіз залучаються не тільки зовнішні форми економічних закономірностей - конкретні інституціональні форми і інструменти, керуючі процесом виробництва, обміну, розподілу і споживання матеріальних благ і послуг. Тому при виборі теми контрольної роботи потрібно чітко визначити практичну спрямованість дослідження і при підборі літератури особливу увагу приділити конкретному економіко-статистичному матеріалу. Це можуть бути фінансові і бухгалтерські звіти підприємств, статистичне зведення, бюлетені, матеріали маркетингових і соціологічних досліджень.

У тексті контрольної роботи обов'язково повинні використовуватися основні елементи економічного аналізу: графічне або математичне моделювання, зведені таблиці і діаграми.

На закінчення автор повинен чітко сформулювати основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що органічно витікають з кожного питання його роботи. По своєму об'єму висновки не повинен перевищувати 2 сторінки.

Консультуючись з викладачем в процесі написання роботи, студент може отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять.

Готову контрольну роботу студент повинен здати до учбово-методичного кабінету кафедри політекономії (ауд. 201, з 13.00 до 16.30) не пізніше ніж за 20 календарних днів до іспиту. **Викладач перевіряє роботу в 14 денний строк з дня здачі роботи до кабінету.**

4. Оформлення контрольної роботи

Контрольна робота може бути виконана як російською, так і українською мовою.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш (див. додаток 1). На другій сторінці наводиться план роботи з вказівкою номерів сторінок, які відповідають питанням і підпитанням роботи (див. додаток 2). Текст роботи

пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і акуратно.

Допускається представлення контрольної роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжсточний інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Нумери сторінок необхідно розміщувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці контрольної роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

- 1) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;
- 2) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванню заголовків.

Зразок бібліографічного оформлення літературних джерел наведений в додатку 3.

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбилося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. Допускається два варіанти оформлення посилань:

- посилання наводиться внизу сторінки і відділяється від тексту горизонтальною лінією. У посиланнях на книги вказується прізвище і ініціали автора, повна назва книги, видавництво, рік видання і кількість сторінок (див. додаток 4а). При декількох посиланнях на одне і те ж джерело на одній сторінці (якщо вони йдуть підряд) досить, не повторюючи його назви, писати “Тамо ж, - 3.”. У випадку, коли неодноразово цитується одна і та ж робота, можна не повторювати її кожний раз, а обмежитися прізвищем і ініціалами автора і вказівкою “Вказ. прац., - 3.”;
- посилання у вигляді [№, 3], де № - номер літературного джерела в списку літератури, що використовується, 3 - номер сторінки, з якої взята цитата (див. додаток 4 б).

У разі посереднього цитування, перед назвою джерела ставиться “див. там-то”.

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці над заголовком вміщується напис “Таблиця” з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу

і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою (див. додаток 5 а).

Рисунки (графіки, схеми, різні діаграми) також нумеруються в межах розділу. Нумерації складаються з слів “Рисунок” (графік, діаграма), номер розділу, крапка, номер малюнка в розділі. Найменування малюнка вміщують над ілюстрацією, номер малюнка - під нею (див. додаток 5 б).

При першому посиланні на рисунок (таблицю) вказується його (її) повний номер, при повторному посиланні додають “див.”, наприклад “див. рис. 2.1”. Якщо в роботі одна таблиця (рисунок), її (його) не нумерують і слова “Таблиця” (“Рис.”) не пишуть.

Порушення вимог до оформлення контрольної роботи призводить до необхідності її переробки.

5. Захист контрольної роботи

Керівник роботи перевіряє контрольну роботу та виставляє попередню оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. На роботі зазначається «До захисту», ставиться дата та підпис викладача.

При підготовці до захисту студенту потрібно уважно ознайомитися з критичними зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист контрольної роботи складається з доповіді студента (5 - 7 хвилин) по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені в рецензії керівником або виникли в ході захисту. Після цього визначається захищена чи не захищена контрольна робота.

Оцінювання контрольної роботи здійснюється викладачем, на роботі ставиться надпис «Захищено», дата та підпис викладача. Захищена контрольна робота виступає допуском студента до складання іспиту з дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю».

Міністерство освіти та науки України
Національна металургійна академія України

Кафедра політичної економії

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Управління міжнародною конкурентоспроможністю»
на тему: «Стратегії міжнародної конкурентоспроможності в умовах
глобалізації»

Виконав:

студент гр. МН-12-13
Петров А.С.

/ підпис /

Перевірив:

к.е.н, доц.
Сидорчук Е.Н.

/ підпис /

Дніпро 2016

Зразки оформлення плану контрольної роботи

План роботи

	стор.
ВСТУП.	3
1. Міжнародна конкурентоспроможність: сутність та зміст.....	5
2. Стратегії зростання.....	10
3. Глобальний контекст конкурентоспроможності.....	17
ВИСНОВКИ.	28
ЛІТЕРАТУРА.	30

Зразок оформлення списку літератури, що використовується

ЛІТЕРАТУРА

1. Баб'як М.Н., Пешенкова Л.А., Рибчук А.В. Економічна теорія: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 208с.
2. Бутук А.И. Экономическая теория: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп.-К.:Викар, 2003.- 668с.
3. Гальчинський А.С., Єщенко П.С. Економічна теорія: Підручник.-К.: Вища школа, 2007. - 540с.
4. Економічна енциклопедія.(У трьох томах. Т.1, Т. 2, Т.3.) /Редколегія: С.В.Мочерний (відп. ред.) та інші. – К.: Видавничий центр „Академія”, - 2000, 2001, 2002.- 864с., 848с., 952с.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред.. В.Д.Базилевича. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання – Прес, 2007. – 719 с.

Зразок оформлення посилань

Неокласична школа першорядне значення додає визначенню попиту, виходячи з твердження про те, що “головною вимогою людини є задоволення його потреб, спочатку - життєво необхідних, потім - інших, менш настійних. Отже, на перше місце висувається попит, який є не що інше, як зовнішній вияв більш глибоких потреб людини”¹.

Схильність до споживання - величина відносно постійна, тому “причину

порушення рівноваги на товарному ринку потрібно шукати не в процесі виробництва коштів споживання. Це порушення може витікати з диспропорції між пропозицією коштів накопичення і попитом на них”².

¹Пезенти А. Очерки политической экономии. - Т.2. - М.: Прогресс, 1976.- С. 340.

²Жамс Е. История экономической мысли XX века. - М.: Изд-во иностранной литературы, 1959. - С. 250.

Додаток 4 б

Зразок оформлення посилань

“Найбільш знаменний момент, що характеризує заощадження і інвестиції, - затверджує П.Самуельсон, - полягає в тому, що в нашому індустріальному суспільстві вони звичайно здійснюються різними особами і по незалежних один від одного причинах” [8, 250-251].

“Багато які економісти вважають, що такий структурний доказ, як міра концентрації або індекс Герфіндаля, недостатній для визначення міри конкурентності ринку. Більш того, вони затверджують, що треба передусім звернути увагу на саму ринкову поведінку фірм” [3, 214].

Додаток 5 а

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.2

Використання компаніями США різних методів амортизації¹

Методи	Роки			
	1986	1987	1988	1989
Прямолінійні	562	566	562	564
Прискорені:				
суми чисел	26	25	20	17
Зменшуваного залишку	65	57	57	57
Одиниць продукції	59	52	62	65
Інші	69	68	69	74

¹Финансовые и инвестиционные показатели деятельности фирмы. - М.: Финансы и статистика, 1991. - С. 27.

Зразок оформлення графіків

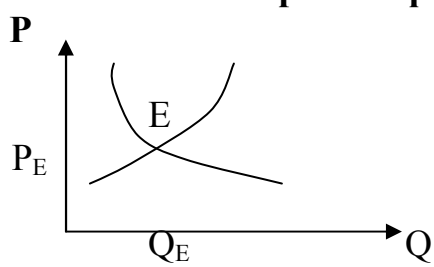

Рис. 2.1. Ціна рівноваги

3. ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

з дисципліни “Управління міжнародною конкурентоспроможністю”

1. Економічна сутність конкуренції та її роль у ринковій економіці.
2. Міжнародна конкуренція.
3. Види конкурентних середовищ та фактори впливу на конкуренцію.
4. Поняття конкурентоспроможності.
5. Міжнародна конкуренція і конкурентоспроможність.
6. Міжнародний ринок та ринкові ніші.
7. Підприємство і конкурентоспроможність галузі та національної економіки.
8. Типологія стратегій міжнародної конкурентоспроможності підприємства.
9. Еволюція підходів до формування міжнародних стратегій підприємства.
10. Стратегія збільшення обсягів виробництва.
11. Принципи формування стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємства.
12. Види стратегій міжнародної конкурентоспроможності.
13. Конкурентні стратегії у сфері масового виробництва.
14. Теорія і моделі формування та конкурентоспроможності кластерів.
15. Стратегії регіонального розвитку та формування індустріальних кластерів.
16. «Теорія ромба» М. Портера і формування конкурентних переваг.
17. Кластерні стратегії створення конкурентних переваг.
18. Кластеротворення: передумови, механізми, стратегії.
19. Типові стратегії фірми за М. Портером.
20. Роль уряду в досягненні конкурентоспроможності країни.
21. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: американська (ліберальна) модель регулювання.
22. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: німецька модель господарювання.
23. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: англійська модель ринкової економіки.
24. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: японська модель регулювання ринкових відносин.
25. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: моделі ринку країн, що розвиваються.
26. Особливості управління міжнародною конкурентоспроможністю в перехідних економіках.
27. Завдання стратегії зростання та передумови посилення міжнародної конкурентоспроможності України.
28. Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в контексті розвитку економіки Європейського союзу.
29. Стратегічні пріоритети Північноамериканської зони вільної торгівлі та національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності.
30. Моделі і стратегії розвитку країн Південно-східної Азії.

- 31.Еволюція інституцій регулювання міжнародних економічних відносин.
- 32.Міжнародне регулювання руху товарів, послуг і продуктів інтелектуальної власності.
- 33.Регулювання міжнародних фінансових відносин та міжнародна конкурентоспроможність.
- 34.Проблема реформування міжнародних економічних організацій.
35. Роль міжнародного валютного фонду у забезпеченні та міжнародної конкурентоспроможності.
- 36.Суть, причини і тенденції глобалізації.
- 37.Особливості конкуренції у глобальних галузях.
- 38.Джерела конкурентної переваги і перешкоди для глобальної конкуренції.
- 39.Глобальні стратегії підприємств. Порівняння глобальної та багатонаціональної стратегії підприємства.
- 40.Проблеми підвищення міжнародної конкурентоспроможності слаборозвинених економік в умовах глобалізації.
- 41.Економічні моделі і стратегії для країн, що розвиваються.
- 42.Стратегія сталого розвитку та імовірні межі її використання.
- 43.Проблеми управління міжнародною конкурентоспроможністю в світлі цивілізаційних викликів.
- 44.Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах постіндустріального і постекономічного суспільства.
45. Управління міжнародною конкурентоспроможністю та економічні аспекти зіткнення і взаємодії цивілізацій.
- 46.Цивілізаційні комунікаційні процеси та підвищення міжнародної конкурентоспроможності: Схід - Захід, Північ - Південь.

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ»

1. Економічна сутність конкуренції та її роль у ринковій економіці.
2. Міжнародна конкуренція.
3. Види конкурентних середовищ та фактори впливу на конкуренцію.
4. Поняття конкурентоспроможності.
5. Міжнародна конкуренція і конкурентоспроможність.
6. Міжнародний ринок та ринкові ніші.
7. Підприємство і конкурентоспроможність галузі та національної економіки.
8. Типологія стратегій міжнародної конкурентоспроможності підприємства.
9. Еволюція підходів до формування міжнародних стратегій підприємства.
10. Стратегія збільшення обсягів виробництва.
11. Принципи формування стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємства.
12. Види стратегій міжнародної конкурентоспроможності.
13. Конкурентні стратегії у сфері масового виробництва.
14. Теорія і моделі формування та конкурентоспроможності кластерів.
15. Стратегії регіонального розвитку та формування індустріальних кластерів.
16. «Теорія ромба» М. Портера і формування конкурентних переваг.
17. Кластерні стратегії створення конкурентних переваг.
18. Кластеротворення: передумови, механізми, стратегії.
19. Типові стратегії фірми за М. Портером.
20. Роль уряду в досягненні конкурентоспроможності країни.
21. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: американська (ліберальна) модель регулювання.
22. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: німецька модель господарювання.
23. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: англійська модель ринкової економіки.
24. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: японська модель регулювання ринкових відносин.
25. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах: моделі ринку країн, що розвиваються.
26. Особливості управління міжнародною конкурентоспроможністю в перехідних економіках.
27. Завдання стратегії зростання та передумови посилення міжнародної конкурентоспроможності України.
28. Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в контексті розвитку економіки Європейського союзу.
29. Стратегічні пріоритети Північноамериканської зони вільної торгівлі та національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності.

30. Моделі і стратегії розвитку країн Південно-східної Азії.
31. Еволюція інституцій регулювання міжнародних економічних відносин.
32. Міжнародне регулювання руху товарів, послуг і продуктів інтелектуальної власності.
33. Регулювання міжнародних фінансових відносин та міжнародна конкурентоспроможність.
34. Проблема реформування міжнародних економічних організацій.
35. Роль міжнародного валютного фонду у забезпеченні та міжнародної конкурентоспроможності.
36. Суть, причини і тенденції глобалізації.
37. Особливості конкуренції у глобальних галузях.
38. Джерела конкурентної переваги і перешкоди для глобальної конкуренції.
39. Глобальні стратегії підприємств. Порівняння глобальної та багатонаціональної стратегії підприємства.
40. Проблеми підвищення міжнародної конкурентоспроможності слаборозвинених економік в умовах глобалізації.
41. Економічні моделі і стратегії для країн, що розвиваються.
42. Стратегія сталого розвитку та імовірні межі її використання.
43. Проблеми управління міжнародною конкурентоспроможністю в світлі цивілізаційних викликів.
44. Управління міжнародною конкурентоспроможністю в умовах постіндустріального і постекономічного суспільства.
45. Управління міжнародною конкурентоспроможністю та економічні аспекти зіткнення і взаємодії цивілізацій.
46. Цивілізаційні комунікаційні процеси та підвищення міжнародної конкурентоспроможності: Схід - Захід, Північ - Південь.

5. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ»

ПЛАН

практичного заняття з теми 1:

«Конкуренція і міжнародна конкурентоспроможність»

1. Економічна сутність конкуренції та її роль у ринковій економіці.
2. Міжнародна конкуренція.
3. Міжнародний ринок та ринкові ніші.

Література

1. Портер М. Международная конкуренция. - М.: Международные отношения, 1993.
2. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: Навч. посіб. / За ред. Сіваченка І.Ю., Козака Ю.Г., Логвінової Н.С. – К.: ЦУЛ, 2010.
3. Вирсема Х. Менеджмент в подразделениях фирмы (предпринимательство и координация децентрализованной компании). – М.: 1996.

ПЛАН

практичного заняття з теми 2:

«Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств»

1. Еволюція підходів до формування міжнародних стратегій підприємства.
2. Види стратегій міжнародної конкурентоспроможності.

Література

1. Друкер П. Ф. Энциклопедия менеджмента. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2004.
2. Мизинкина Э.И., Паничкина Г.Г. Управление конкурентоспособностью. - М.: Омега–Л, 2009.
3. Портер М. Стратегія конкуренції: пер. з англ. - К., 1998

ПЛАН
практичного заняття з теми 3:
«Кластери у системі формування міжнародної конкурентоспроможності підприємств»

1. Теорія і моделі формування та конкурентоспроможності кластерів.
2. Кластерні стратегії створення конкурентних переваг.
3. Типові стратегії фірми за М. Портером.

Література

1. Піддубний І.С. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Навч. посіб. -Х.: ІНЖЕК, 2004.
2. Портер М. Стратегія конкуренції: пер. з англ. - К., 1998
3. Соколенко С. Производственные системы глобализации: Сети. Альянсы. Партнерства. Кластеры: Укр. контекст. - К.: Логос, 2002.

ПЛАН
практичного заняття з теми 4:
«Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю»

1. Роль уряду в досягненні конкурентоспроможності країни.
2. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах.

Література

1. Антонюк П.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації. - К.: КНЕУ, 2004.
2. Міжнародна економіка: підручн. / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедева та ін.; за ред. А.О. Задоя, В.М. Тарасевича. - К.: Центр учбової літератури, 2012.
3. Міжнародні стратегії економічного розвитку / А.О.Задоя, В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня та ін. / За заг. ред. А.О.Задоя. - К.: Знання, 2007.

ПЛАН
практичного заняття з теми 6:
«Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн в
контексті інтеграції»

1. Національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності країн Європейського союзу.
2. Пріоритети НАФТА та національні стратегії міжнародної конкурентоспроможності.
3. Моделі і стратегії розвитку країн Південно-східної Азії.

Література

1. Міжнародна економіка: підручн. / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедева та ін.; за ред. А.О. Задой, В.М. Тарасевича. - К.: Центр учбової літератури, 2012.
2. Міжнародні стратегії економічного розвитку / А.О.Задоя, В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня та ін. / За заг. ред. А.О.Задой. - К.: Знання, 2007.
3. Піддубний І.С. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Навч. посіб. -Х.: ІНЖЕК, 2004.
4. Портер М. Стратегія конкуренції: пер. з англ. - К., 1998.

ПЛАН
практичного заняття з теми 8:
«Глобальна конкурентоспроможність»

1. Суть, причини, тенденції глобалізації та особливості конкуренції у глобальних галузях.
2. Глобальні стратегії підприємств.
3. Економічні моделі і стратегії для країн, що розвиваються.

Література

1. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку/ За ред. акад. НАН УКраїни В.М. Гесця.: К.: Ін-т екон. прогнозув. ; Фенікс, 2003.

2. Міжнародна економіка: підручн. / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедева та ін.; за ред. А.О. Задоя, В.М. Тарасевича. - К.: Центр учбової літератури, 2012.

3. Міжнародні стратегії економічного розвитку / А.О.Задоя, В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня та ін. / За заг. ред. А.О.Задоя. - К.: Знання, 2007.

ПЛАН

практичного заняття з теми 9:

«Цивілізаційні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю»

1. Управління міжнародною конкурентоспроможністю та цивілізаційні виклики.

2. Управління міжнародною конкурентоспроможністю та постіндустріальне і постекономічне суспільства.

3. Цивілізаційні комунікаційні процеси та підвищення міжнародної конкурентоспроможності.

Література

1. Міжнародна економіка: підручн. / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедева та ін.; за ред. А.О. Задоя, В.М. Тарасевича. - К.: Центр учбової літератури, 2012.

2. Міжнародні стратегії економічного розвитку / А.О.Задоя, В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня та ін. / За заг. ред. А.О.Задоя. - К.: Знання, 2007.

3. Пахомов Ю.Н. Цивилизационные модели современности и их исторические корни / Пахомов Ю.Н., С.Б. Крымский, Ю.В. Павленко и др. / под ред. Ю.Н. Пахомова. – К.: Наукова думка, 2002.

6. ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ»

1. Складова частина платіжного балансу країни – рахунок поточних операцій – не включає:

- а) транспортні послуги іноземним державам;
- б) товарний експорт;
- в) чисті доходи від інвестицій;
- г) зміни в активах країни за кордоном.

2. Якщо кажуть, що країна девальвувала свою валюту, то мається на увазі, що:

- а) країна відмовилась від золотого стандарту;
- б) у країні дефіцит торговельного балансу;
- в) внутрішня купівельна спроможність одиниці валюти знизилась;
- г) уряд підвищив ціну, за якою він буде купувати золото.

3. Якщо при режимі фіксованих валютних курсів рівень інфляції в Україні виявиться вищим ніж в інших країнах, то:

- а) український експорт та імпорт зростуть;
- б) український експорт знизиться, а імпорт зросте;
- в) український експорт та імпорт знизяться;
- г) український експорт зросте, а імпорт знизиться.

4. Фармакологічна індустрія Швейцарії є типовим прикладом:

- а) технологічного кластера; б) латерального кластера;
- в) територіального кластера; г) товарно-виробничого кластера;
- д) змішаного кластера.

5. Серед складових глобальної стратегії фірми немає:

- а) геоекономічної конфігурації; б) координації діяльності;
- в) альянсів; г) системи обліку та контролю.

6. Визначення стратегії розвитку компанії, виходячи із стадії життєвого циклу виробництва та конкурентної позиції певного виду бізнесу, є змістом моделі:

- а) підприємницьких екосистем; б) життєвого циклу галузі ADL/LC;
- в) інтелектуального лідерства; г) соконкуренції;
- д) "Бостонської матриці".

7. Які з нижчеперелічених заходів збільшують пропозицію іноземної валюти в обмін на вітчизняну:

- а) імпорт капіталу; б) експорт товарів та послуг;
- в) імпорт послуг; г) експорт капіталу.

8. Якщо країна з високим рівнем інфляції для того, щоб стримати інфляцію, проводить рестрикційну грошову політику, це призводить до:

- а) підвищення конкурентоспроможності продукції цієї країни;
- б) підвищення обмінного курсу цієї країни;
- в) збільшення експорту; г) зниження обмінного курсу країни.

9. Мотивом для виходу на міжнародне економічне середовище для провідної країни не може бути:

- а) доступ до ринків збуту; б) доступ до ринків ресурсів;
- в) можливість перенесення шкідливих виробництв за кордон;
- г) правильна відповідь відсутня.

10. Знайдіть логічно зайве:

- а) промислова політика; б) податкова політика;
- в) зовнішньоекономічна політика; г) стабілізаційна політика.

11. Що з наведеного нижче не може вирішити проблему зниження конкурентоспроможності продукції провідних країн внаслідок подорожчання робочої сили:

- а) автоматизація виробництва;
- б) перенесення трудомістких операцій за кордон;
- в) збільшення трудомісткості продукції;
- г) залучення трудових мігрантів.

12. Ліберальність моделі державного управління в США пояснюється:

- а) поступовістю формування системи управління від місцевого до національного;
- б) тим, що в історії країни було мало критичних моментів;
- в) колоніальним минулим країни;
- г) правильно а, б.

13. Джерелом новітніх технологій для промисловості Японії у період становлення (кінець XIX ст.) були:

- а) розробки вітчизняних вчених;
- б) іноземні патенти та ліцензії;
- в) правильна відповідь відсутня;
- г) правильно а, б.

14. Характерною ознакою постіндустріальної економіки є переважання:

- а) сфери послуг;
- б) видобувної промисловості;
- в) переробної промисловості;
- г) сільського господарства.

15. Обов'язкове медичне страхування робітників у Німеччині було запроваджене:

- а) після об'єднання ФРН та НДР;
- б) зразу після Другої світової війни;
- в) у проміжку між Першою та Другою світовими війнами;
- г) ще до Першої світової війни.